

OFERTA EDUKACYJNA

DZIAŁ ZBIORÓW SPECJALNYCH

2017/2018

PBP KSIĄŻNICA PEDAGOGICZNA
IM. A. PARCZEWSKIEGO W KALISZU

Spis treści

WSTĘP

CZĘŚĆ 1
Wykaz lekcji

CZĘŚĆ 2
Omówienie lekcji

CZĘŚĆ 3
Wystawy

CZĘŚĆ 4
Informacje praktyczne

WSTĘP

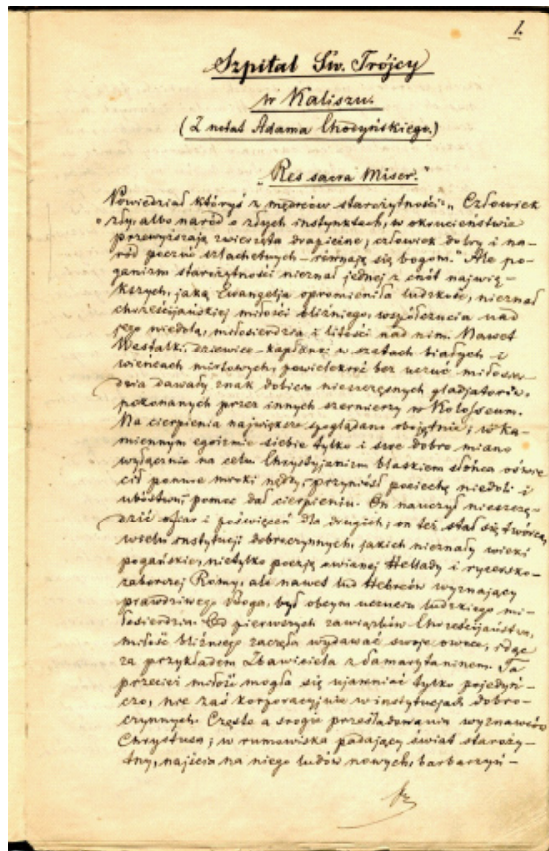
Dział Zbiorów Specjalnych zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem, udostępnianiem i prezentacją zbiorów bibliotecznych i muzealnych.

Pracownicy działu stoją na straży kaliskiego dziedzictwa.

Zapraszamy do odwiedzania Działu i korzystania z oferty edukacyjnej, która skoncentrowana jest na przybliżaniu zgromadzonych zbiorów, przypominaniu wybitnych postaci związanych z Kaliszem, których spuścizny znajdują się w dziale.

Celem prezentowania cennych kolekcji jest inspirowanie czytelników do korzystania z zasobów Książnicy Pedagogicznej, tworzenie przestrzeni wymiany myśli, a przede wszystkim zachęcanie zwłaszcza młodych odbiorców do twórczego poznawania polskiego dziedzictwa kulturowego.

W zamyśle lekcje w dziale zbiorów specjalnych mają uświadamiać uczniów, że dziedzictwo kulturowe stanowi znak historii i żywy element życia społecznego.

Wykaz lekcji **CZĘŚĆ 1** (propozycje tematów)

- Odkrywamy skarby biblioteki: najcenniejsze materiały ze zbiorów specjalnych Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu
- „Kaliszanin: gazeta miasta Kalisza” z Petersburga do kaliskiej biblioteki (prezentacja multimedialna)
- Relikty przeszłości czy rarytasy: z historii nośników audio-wizualnych (płyty gramofonowych, przeźroczy, taśm magnetofonowych itp.)
- Szkolnej ławy czar: prezentacja eksponatów, ćwiczenia z kaligrafii
- Exlibris – specjalny znak własnościowy (prezentacja multimedialna)
- Kalisz na starej pocztówce i fotografii ze zbiorów Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu
- Cykl lekcji dotyczących wybitnych postaci związanych z Kaliszem w świetle materiałów przechowywanych w dziale zbiorów specjalnych Książnicy
 - Władysław Kościelniak. Życie - dzieło - pasje
 - Eligiusz Kor-Walczak (1913-2000). Autor baśni i legend kaliskich
 - Rodzina Wiłkomirskich
 - Natalia Gałczyńska (1908-1976). Polska pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży

CZĘŚĆ 2

Omówienie lekcji

Temat zajęć:

Odkrywamy skarby biblioteki: najcenniejsze materiały ze zbiorów specjalnych Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu

W czasie zajęć uczniowie poznają nietypowe obiekty: starodruki, rękopisy, kartografię, grafikę, stare fotografie i pocztówki, muzykalia, dokumenty życia społecznego, pamiątkowe medale.

Do szczególnie cennych należy oczywiście zbiór starodruków, który jest stosunkowo niewielki, a jego podstawą są XVII- i XVIII-wieczne druki religijne drukowane przez kaliskich jezuitów. W zbiorze znalazł się także jeden podręcznik, stanowiący najstarszy w zasobach biblioteki przykład literatury tego typu.

W ostatnich latach zasoby biblioteki wzbogaciły się także o zbiory numizmatyczne w postaci banknotów, a także medali czy też zbiory falerystyczne, na które składają się ordeiry, odznaczenia i inne znaki nagrodowe czy honorowe.

Odrębny charakter ma gromadzenie zbiorów dźwiękowych, audiowizualnych, muldimedialnych (płyt gramofonowych, taśm magnetofonowych, filmów, kaset video, płyt CD/DVD).

Różnorodność pokazywanych materiałów pozwala rozbudzać u dzieci ciekawość otaczającego świata i chęć zdobywania wiedzy.

Zajęcia mają za zadanie zwrócić uwagę uczniów na znaczenie kulturowego dziedzictwa narodowego.

Temat zajęć:

„Kaliszanin: gazeta miasta Kalisza” Z Petersburga do kaliskiej biblioteki

Tematem spotkania jest historia i znaczenie gazety wydawanej w latach 1870–1892 w Kaliszu, przez Karola Hindemitha.

„Kaliszanin” jest najważniejszym i najchętniej wykorzystywanym źródłem do dziejów miasta. Przez 23 lata istnienia tytułu na kartach czasopisma utrwalono wydarzenia przełomowe i całkiem błahe. Wszystkie ważne, bo mówiące o przeszłości nadprośniańskiego grodu.

„Kaliszanin” publikował informacje dotyczące miasta i okolic, korespondencje, artykuły polityczne i utwory literackie. Przynosił też utwory najwybitniejszych pisarzy tego okresu, prezentując twórczość Adama Asnyka, Marii Konopnickiej (debiutowała tu w roku 1870), Józefa Kraszewskiego, Gabrieli Zapolskiej, a także autorów lokalnych. Wiele miejsca zajmowały opracowania historyczne, wychodzące zazwyczaj spod pióra Adama Chodyńskiego.

Uczniowie podczas zajęć mają okazję porównać wygląd dawnej prasy ze współczesną.

Temat zajęć:

Relikty przeszłości czy rarytasy: z historii nośników audiowizualnych (płyt gramofonowych, przeźroczy, taśm magnetofonowych itp.)

Podczas zajęć przypominamy historię kasety magnetofonowej, płyty gramofonowej, pokazujemy przeźrocza. Biblioteka posiada pokaźny zbiór płyt gramofonowych. Kolekcję charakteryzuje duża ilość nagrań muzyki poważnej i rozrywkowej z lat 70. i 80. W swojej ofercie posiadamy około 750 płyt. Są wśród nich także nagrania z bajkami, piosenkami i wierszami dla dzieci.

W bibliotekach płyty były wykorzystywane w pracy z czytelnikiem, stanowiąc chociażby główną atrakcję poranków baśni. Organizowano także „słuchanie płyt”, włączając bajkę w trakcie dnia, tak aby każdy, odwiedzający bibliotekę czytelnik mógł wysłuchać choć fragment tekstu.

Kolekcję przeźroczy stanowi zbiór ponad 230 jednostek o treści edukacyjnej m.in. z zakresu dziejów sztuki, muzyki, wiedzy o teatrze, nauk o literaturze, nauk matematyczno-przyrodniczych, historii PRL-u. Zbiór uzupełniają bajki dla dzieci.

Cechą wspólną zbioru dokumentów audiowizualnych jest konieczność ich odbioru za pomocą specjalnej aparatury, z którą uczniowie podczas zajęć również mogą się zapoznać.

Temat zajęć:

Szkolnej ławy czar: prezentacja eksponatów, ćwiczenia z kaligrafii

Tematem zajęć jest prezentacja stałej ekspozycji zatytułowanej „Szkolnej ławy czar”. W czasie spotkania uczniowie mają możliwość sprawdzenia swoich umiejętności kaligraficznych.

Kaligrafia uczy: staranności, wytrwałości, cierpliwości i podobno stymuluje pewne partie w mózgu do większej aktywności.

Celem zorganizowanej wystawy jest przypomnienie działalności szkół Kalisza i regionu od początku XX w. do lat 80. Klimat dawnej szkoły staramy się odtworzyć za pomocą starej ławki szkolnej, przedmiotów i przyborów szkolnych. Organizację i pracę dawnej szkoły ilustruje także kilka dokumentów szkolnych z początku XX w. (karta z dzienniczka szkolnego, zaświadczenie i świadectwo szkolne, legitymacja szkolna czy też tekst modlitwy przed lekcją i po niej). O ambicjach kaliskich uczniów z okresu międzywojennego najlepiej świadczą eksponowane na wystawie przykładowe egzemplarze ówczesnej prasy szkolnej. Eksponowane są także kroniki szkolne, stare elementarze, atlasy szkolne oraz kilka zeszytów szkolnych uczniów Państwowego Gimnazjum Żeńskiego im. A. Jagiellonki w Kaliszu z lat 30. XX w.

Temat zajęć:

Ekslibris – specjalny znak własnościowy (prezentacja multimedialna)

Istotną częścią zbiorów specjalnych Książnicy, a dokładniej jej zbiorów ikonograficznych, są ekslibrisy.

Ekslibris – (z języka łac. ex libris = z książek, z księgozbioru), znak własnościowy, najczęściej graficznie skomponowana kartka z napisem (imię, nazwisko, nazwa instytucji) lub symbolem (np. herb lub inny znak graficzny), wskazującym właściciela książki, naklejana zwykle na odwrocie jej górnej okładki.

W bibliotece zbiór księgoznaków systematycznie powiększa się od 1980 r. przede wszystkim dzięki darczyńcom.

Podczas zajęć przedstawione zostaną kolekcje ekslibrisów autorstwa polskich i zagranicznych twórców. Szczególna uwaga zwrócona zostanie na twórczość grafików związanych z Kaliszem i regionem (Władysława Kościelniaka, Czesława Wosia, Heleny Sawickiej, Adama Młodzianowskiego). Uczniom wyjaśniona zostanie pisownia i znaczenia słowa ekslibris, przybliżona historia ekslibrisu na świecie i w Polsce. Omówione zostaną elementy składowe ekslibrisu, podstawowe techniki graficzne

Chetni uczestnicy będą mogli również sprawdzić swoje zdolności i zaprojektować własny ekslibris.

Temat zajęć:

Kalisz na starej pocztówce i fotografii ze zbiorów Książnicy Pedagogicznej

Szczególnie cenne w zbiorach biblioteki są zabytkowe pocztówki i fotografie z przełomu XIX i XX wieku. Fakt, iż poszczególne fotografie były wykonane ponad 100 lat temu, nadaje kolekcji wyjątkowe znaczenie historyczne.

Zajęcia edukacyjne poświęcone historii fotografii kaliskiej stworzą odpowiednie warunki do podnoszenia poziomu wiedzy na temat własnego miasta, rozbudzania uczuć patriotycznych, wzbudzania szacunku dla dziedzictwa kulturowego własnego miasta.

Spotkanie przeniesie uczestników do Kalisza XIX-wiecznego i z pierwszych dekad XX wieku. Na zajęciach prezentowane będą fotografie takich mistrzów kaliskich jak: H. Bibrich, W. F. Boretti, Engel, J. Jackowski, Dyzma, S. Fingerhut, S. Zewald, G. Ekert, H. Rajski, M. Raczyński.

Stare zdjęcia mogą mieć niespodziewaną wartość, dlatego też poprzez realizację zajęć chcemy uświadomić uczniom duży potencjał społeczny i artystyczny fotografii. Zwrócić uwagę na drobiazgi obecne na zdjęciach, a sfotografowane niejako mimochodem: otoczenie zabytków, ubiory ludzi itp. Podczas zajęć edukacyjnych zostanie zwrócona uwaga nie tylko na wartość zdjęć, ale także, jak się z nimi obchodzić. (np. na podpisywanie, datowanie zdjęć). Fotografowanie jest dziś tak powszechne, a fotografia tak wszędzie obecna, że niewielu ludzi zdaje sobie sprawę z jej wartości nie tylko artystycznej, ale ze znaczenia fotografii jako dokumentu dla historyka, często bezcennego.

Temat zajęć:

Cykl lekcji dotyczących wybitnych postaci związanych z Kaliszem w świetle materiałów przechowywanych w dziale zbiorów specjalnych Książnicy:

- Władysław Kościelniak.
Życie - dzieło - pasje
- Eligiusz Kor-Walczak (1913-2000).
Autor baśni i legend kaliskich
- Rodzina Wiłkomirskich
(próba ukazania artystycznego życia rodziny związanej z Kaliszem)
- Natalia Gałczyńska (1908-1976).
Polska pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży

CZĘŚĆ 3

Wystawy

Ekspozycje stałe:

Z bibliotecznego lamusa

Szkolnej ławy czar

Wystawy w holu:

Marian Ozdowski. Wystawa prac malarskich o tematyce kaliskiej
(planowany termin: luty/marzec)
kurator Marcin Mikołajczyk

Czy mnie jeszcze pamiętasz? Płyty gramofonowe ze zbiorów Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu
(planowany termin: kwiecień/maj/czerwiec)
kurator Anna Wojtynka

Dawni mistrzowie kaliskiej fotografii
(planowany termin: lipiec/sierpień/wrzesień)
kurator Bogumiła Celer

CZĘŚĆ 4

Informacje praktyczne

Wszystkie oferowane przez nas zajęcia są bezpłatne.

Obecność nauczycieli i opiekunów podczas zajęć jest obowiązkowa, są oni odpowiedzialni za zachowanie swoich podopiecznych w Książnicy.

Miejscem spotkania grupy z pracownikiem jest hol biblioteki na parterze.

Zajęcia, w zależności od potrzeb, zazwyczaj trwają 30-45 minut.

Rezerwacje przyjmujemy telefonicznie pod numerem (62) 767 68 83, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.

Jeśli nie mogą Państwo uczestniczyć w zamówionej wcześniej lekcji lub oprowadzaniu, prosimy o niezwłoczne powiadomienie.